

آیین نامه تشکیل و نحوه فعالیت شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی

مقدمه:

در اجرای وظایف نظارتی مذکور در بندهای ۵ و ۶ جزء (ب) ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب سال (۱۳۸۳)، مبنی بر نظارت بر فعالیت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور (اعم از دولتی و غیردولتی) و ارزیابی مستمر فعالیت آنها، «شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی» طبق این آیین نامه تشکیل می شود و مطابق مفاد این آیین نامه و سایر ضوابط و مقررات مربوط و سیاستهای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می نماید.

در این آیین نامه، فرایند نظارت و ارزیابی مبتنی بر یک الگوی تلفیقی شامل خود ارزیابی و ارزیابی بیرونی بوده و محور اصلی ارزیابی مبتنی بر خود ارزیابی توسط واحدهای آموزشی و پژوهشی خواهد بود. در عین حال از روش ارزیابی بیرونی و بازدیدهای دوره ای منظم توسط گروه های تخصصی نیز بهره گیری خواهد شد. الگوی نظارت و ارزیابی مورد نظر مبتنی بر ارکان ذیل است:

۱- شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی

۲- شورای هماهنگی نظارت و ارزیابی آموزش عالی

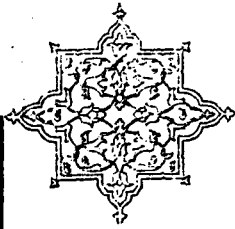
۳- دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی

۴- کارگروه های نظارت و ارزیابی

۵- هیأت های نظارت و ارزیابی استانی

۶- دفاتر و یا واحدهای نظارت و ارزیابی دانشگاهها و موسسه های آموزشی و پژوهشی

از این پس برای رعایت اختصار در این آیین نامه به هریک از دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی و پژوهشی باختصار «مؤسسه»، به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، «وزارت»، به شورای

تاریخ: ...

شماره: ...

پیوست: ...

نظارت و ارزیابی، «شورا»، به شورای هماهنگی نظارت و ارزیابی، «شورای هماهنگی»، به کار گروه‌های نظارت و ارزیابی، «کار گروه»، و به هیأت نظارت و ارزیابی استانی، «هیأت استانی»، اطلاع می‌گردد.

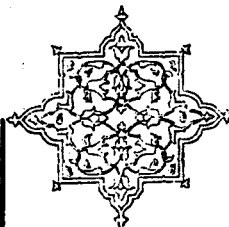
ماده ۱۵۰: شورا

الف - اهداف:

- ۱- تدوین سیاست‌ها، برنامه‌ها و آرایه راهکارهای مناسب اجرایی در زمینه نظارت و ارزیابی «مؤسسه» بمنظور ارتقای کیفیت آموزشی و پژوهشی آن
- ۲- تشخیص و تعیین اصول و عوامل مورد ارزیابی در نظام آموزش عالی
- ۳- تعیین رویه‌های نظارت بر حسن اجرای قوانین، مقررات و برنامه‌های فرهنگی، آموزشی، پژوهشی و اجرایی فرآیند نظارت و ارزیابی
- ۴- نظارت بر چگونگی انجام فعالیتهای نظام آموزش عالی اعم از آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی
- ۵- ارزیابی کیفیت و کمیت عوامل موثر در ارزیابی نظام آموزش عالی
- ۶- تعیین میزان موفقیت «مؤسسه» از طریق تحلیل و بررسی گزارش‌های آرایه شده و اتخاذ تصمیمات و تدابیر لازم.

ب - ترکیب :

- ۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا)
- ۲- معاون آموزشی وزارت (نایب رئیس)
- ۳- معاون پژوهشی وزارت
- ۴- معاون فرهنگی وزارت

تاریخ: _____

شماره: _____

پیوست: _____

۵- مدیرکل دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی (دبیرشورا)

۶- مدیرکل دفتر گسترش آموزش عالی

۷- رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

۸- رئیس سازمان سنجش آموزش کشور

۹- سه تا پنج تن از رؤسای دانشگاه‌ها و یا اعضای هیأت علمی متخصص و صاحب‌نظر به پیشنهاد

معاون آموزشی و حکم رئیس شورا.

ج - وظایف و اختیارات :

۱- تعیین و تصویب اصول، سیاست‌ها، خط مشی‌ها و برنامه‌های کلی حاکم بر امور نظارت و ارزیابی آموزش عالی اعم از آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی و همسو کردن کلیه فعالیت‌های نظارت و ارزیابی آموزش عالی.

۲- بررسی و تصویب طرح‌های کلان مطالعاتی و تحقیقاتی درحیطه نظارت و ارزیابی آموزش عالی.

۳- تصویب ضوابط و آیین‌نامه‌های مورد نیاز در ارتباط با بندهای ۵ و ۶ جزء (ب) ماده ۲ قانون

اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳.

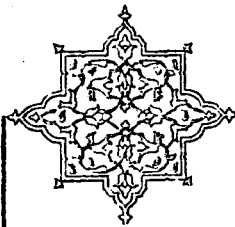
۴- تهیه و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی مورد نیاز نظارت و ارزیابی آموزش عالی.

تبصره ۱: دبیرخانه شورا در دفتر نظارت و ارزیابی وزارت مستقر خواهد بود و زیر نظر مدیر کل این دفتر فعالیت می‌نماید.

تبصره ۲: جلسات شورا با حضور حداقل دو سوم اعضا و به شرط حضور رئیس یا نایب رئیس شورا

رسمیت می‌یابد. تصمیمات شورا با آرای بیش از نصف کل اعضای شورا معتبر بوده و پس از تأیید

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و ابلاغ آن، لازم الاجرا است.

بسم الله

تاریخ: .....

شماره: .....

پیوست: .....

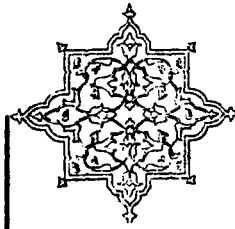
ماده ۲: شورای هماهنگی

الف - اهداف:

- ۱- ایجاد هماهنگی بین کلیه فعالیت های نظارتی و ارزیابی واحدهای نظارت و ارزیابی در سطح وزارت
- ۲- کمک به اجرایی کردن سیاست ها و برنامه های نظارت و ارزیابی آموزش عالی
- ۳- بررسی گزارش های ارایه شده از موسسه ها و ارایه نظرات کارشناسی در رابطه با آنها به شورا

ب - ترکیب:

- ۱- معاون آموزشی وزارت (رئیس)
- ۲- مدیرکل دفتر نظارت و ارزیابی (دبیر)
- ۳- مدیران کل حوزه معاونت آموزشی
- ۴- مدیرکل دفتر ارزشیابی پژوهشی
- ۵- مدیرکل امور دانشجویان داخل
- ۶- مدیرکل دفتر حقوقی
- ۷- مدیرکل امور فرهنگی
- ۸- معاون یا مدیر ذیربط در سازمان سنجش آموزش کشور
- ۹- سرپرستان کار گروههای نظارت و ارزیابی
- ۱۰- سه تن از اعضای «شورا» به انتخاب و حکم رئیس شورای هماهنگی

تاریخ: _____

شماره: _____

پیوست: _____

ج - وظایف و اختیارات:

- ۱- ارایه پیشنهاد های لازم به «شورا» به منظور اتخاذ تصمیمات مناسب در ارتباط با بهبود کیفیت رویه های نظارت و ارزیابی آموزش عالی
- ۲- ارایه نظرات کارشناسی در تدوین برنامه ها و آئین نامه های نظارت و ارزیابی آموزش عالی
- ۳- کمک به اتخاذ تصمیم در رابطه با گزارش های ارسالی از «موسسه» ها، کارگروه ها و دفاتر یا واحدهای نظارت و ارزیابی معاونت های «وزارت».

ماده ۳- کارگروه ها

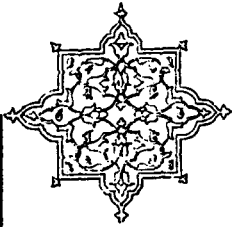
الف - اهداف:

- ۱- هدایت و اجرای برنامه های نظارت و ارزیابی در موسسه های مربوط به کار گروه
- ۲- تعامل مستمر با موسسه ها به منظور ارتقای کیفیت آموزشی از طریق ارزیابی و نظارت مستمر بر آنها
- ۳- ارایه راهکارها و برنامه های مناسب جهت انجام امور نظارت و ارزیابی در رابطه با موسسه های مربوط به کار گروه

ب - ترکیب:

- ۱- یک عضو هیأت علمی بعنوان سرپرست کارگروه
- ۲- یک عضو هیأت علمی یا کارشناس دفتر نظارت و ارزیابی بعنوان دبیر کار گروه
- ۳- پنج تا هفت تن از اعضای هیأت علمی موسسه ها (حداقل یک نفر از هر یک از گروه های آموزشی)

تبصره: اعضای هر یک از کار گروه ها ، به شرح مذکور در بند (د) ذیل ، پیشنهاد مدیرکل دفتر نظارت و ارزیابی و با حکم معاون آموزشی «وزارت» برای مدت سه سال منصوب می شوند.

تاریخ:

شماره:

پیوست:

ج - وظایف و اختیارات:

- ۱- اجرایی کردن برنامه های نظارت و ارزیابی در موسسه های مربوط به کار گروه
- ۲- نظارت و ارزیابی مستمر بر موسسه های مربوط و تهیه گزارش های تحلیلی از وضعیت و کیفیت آموزشی آنها
- ۳- ارایه گزارش های لازم به شورای هماهنگی جهت اتخاذ تصمیمات مناسب

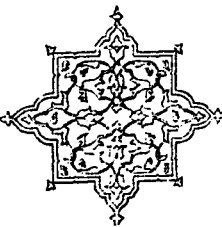
د - عناوین:

- ۱- کارگروه نظارت و ارزیابی موسسه های دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۲- کارگروه نظارت و ارزیابی دانشگاه پیام نور
- ۳- کارگروه نظارت و ارزیابی دانشگاه جامع علمی - کاربردی
- ۴- کارگروه نظارت و ارزیابی دانشگاه آزاد اسلامی
- ۵- کارگروه نظارت و ارزیابی موسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی و موسسات آموزشی عالی آزاد
- ۶- کارگروه نظارت و ارزیابی موسسه های آموزش عالی وابسته به دستگاههای اجرایی

ماده ۴: هیأت های استانی

الف - اهداف :

- ۱- کمک به انجام نظارت و ارزیابی بر کلیه موسسه های آموزش عالی استان
- ۲- ارایه گزارش های مستمر و تحلیلی از میزان موفقیت موسسه های استان
- ۳- ارایه پیشنهادات و راهکارهای لازم به دفتر نظارت و ارزیابی در خصوص نظارت و ارزیابی موسسه ها

تاریخ: .....

شماره: .....

پیوست: .....

ب- ترکیب:

در هر استان، یکی از دانشگاه‌های دولتی وابسته به «وزارت» به منظور هدایت و اجرای نظارت و ارزیابی بر «موسسه» های آن استان توسط معاون آموزشی «وزارت» انتخاب می شود. این دانشگاه، «منتخب» نامیده می شود. اعضای هیات نظارت و ارزیابی هر استان عبارتند از:

۱- رئیس دانشگاه منتخب (رئیس هیأت)

۲- معاون آموزشی دانشگاه منتخب (نایب رئیس)

۳- مدیر و یا واحد نظارت و ارزیابی دانشگاه منتخب (دبیر هیأت)

۴- شش تا هشت تن از اعضای هیأت علمی صاحب نظر در امر نظارت و ارزیابی از «موسسه» های دولتی وابسته به «وزارت» به انتخاب معاون آموزشی «وزارت»

تبصره ۱: اعضای هیأت نظارت و ارزیابی استانی به مدت سه سال و با حکم معاون آموزشی «وزارت» منصوب می شوند.

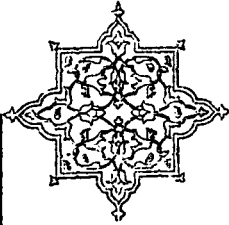
تبصره ۲: دبیرخانه هیات استانی در دانشگاه منتخب خواهد بود و این دانشگاه موظف است، مکان، امکانات و پرسنل لازم را برای فعالیت شایسته دبیرخانه تامین نماید.

تبصره ۳: در استان تهران کارگروه‌ها بجای هیأت استانی عهده‌دار وظایف نظارت و ارزیابی بوده و زیر نظر دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی فعالیت می نمایند.

ج- وظایف و اختیارات:

۱- نظارت و ارزیابی مستمر بر چگونگی انجام فعالیت های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی موسسه های آموزش عالی استان

۲- تهیه گزارش های لازم از وضعیت آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی موسسه های مستقر در استان و ارسال آن به دفتر نظارت و ارزیابی «وزارت» جهت اتخاذ تدابیر لازم

تاریخ: _____

شماره: _____

پیوست: _____

۳- کمک به ارتقای کیفیت آموزشی موسسه ها از طریق ارائه پیشنهادهای لازم و یا برگزاری کارگاهها و یا گردهم‌آیی ها

۴- ارائه پیشنهادهای لازم به دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی در خصوص تصویب قوانین و مقررات مربوط به نظارت و ارزیابی

ماده ۵: فرآیند نظارت و ارزیابی:

فرآیند نظارت و ارزیابی بر مؤسسه ها به روش های ذیل انجام می‌شود:

۱-۵- نظارت و ارزیابی مستمر توسط دفاتر نظارت و ارزیابی مؤسسه و ارسال گزارش‌های منظم حداقل هر ۶ ماه یکبار به دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی

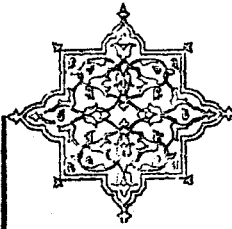
۲-۵- نظارت و ارزیابی توسط هیأت‌های نظارت و ارزیابی استانی در قالب اعزام گروه‌های تخصصی بازدید کننده و یا گردآوری آمار و اطلاعات لازم در رابطه با ارزیابی

۳-۵- ارزیابی و نظارت توسط دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی در قالب جمع آوری اطلاعات و آمار مورد نظر و یا اعزام گروه‌های بازدید کننده تخصصی.

تبصره ۱: وظیفه نظارت و ارزیابی مستمر مؤسسه و تعیین میزان کسب موفقیت آن در ابعاد آموزشی، پژوهشی و فرهنگی یکی از وظایف اصلی هر مؤسسه می باشد. از اینرو مؤسسه موظف است، ساختار، تشکیلات و امکانات مناسب را جهت انجام نظارت و ارزیابی مستمر و کارآمد فراهم آورد.

تبصره ۲: هر «مؤسسه» موظف است همکاری و هماهنگی لازم را برای انجام ارزیابی توسط هیأت‌های استانی و یا گروه‌های اعزامی توسط دفتر نظارت و ارزیابی آموزش عالی فراهم آورد.

تبصره ۳: مدیرکل دفتر نظارت و ارزیابی می تواند بمنظور بهره گیری از نظرات افراد متخصص یا صاحب نظر در امر نظارت و ارزیابی، کمیسیون تخصصی نظارت و ارزیابی تشکیل دهد.

تاریخ: .....

شماره: .....

پیوست: .....

تبصره ۴: وظیفه نظارت و ارزیابی پرونده‌های پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری بر عهده معاونت پژوهشی وزارت خواهد بود که در قالب کمیته ای که توسط آن معاونت تعیین خواهد گردید و ارزیابی موسسه‌های پژوهشی فعالیت می نماید. نحوه و چگونگی فعالیت این کمیته در کمیته هماهنگی تصویب خواهد گردید

ماده ۶: این آیین‌نامه در ۶ ماده و ۱۰ تبصره در تاریخ ۸۶/۲/۲۲ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و در کلیه واحدهای تابعه «وزارت» و دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) تحت پوشش «وزارت» لازم الاجرا است. /ح

محمد مهدی زاهدی